

Chambre des Représentants		Kamer der Volksvertegenwoordigers	
SESSION DE 1934-1935	N° 60	ZITTINGSJAAR 1934-1935	
N° 25 : PROJET DE LOI.	SÉANCE du 7 Février 1935	VERGADERING van 7 Februari 1935	WETSONTWERP : N° 25.

PROJET DE LOI

modifiant la compétence des juges de paix et celle des tribunaux de première instance, en matière d'actions en réparations des dommages causés par les travaux exécutés dans les mines.

RAPPORT

FAIT, AU NOM DE LA COMMISSION (1),
PAR M. SINZOT.

MADAME, MESSIEURS,

Ce projet nous revient pour la troisième fois du Sénat.

Le rapporteur de la Commission de la Justice déclare que celle-ci, « malgré son vif désir d'aboutir le plus rapidement possible, n'a pu se rallier au texte voté par la Chambre ».

Le Sénat a cependant admis les chiffres de la compétence des Juges de Paix que nous avons fait adopter par la Chambre.

Mais le Sénat reste irréductible sur la question du nombre des experts.

Le texte de la Chambre a donc été remanié comme suit : « S'il y a lieu à expertise, elle ne pourra se faire que par trois experts, à moins que les parties ne consentent qu'il soit procédé par un seul.

» Toutefois, si la valeur de l'action n'est pas supérieure à 8,000 francs, l'expertise pourra se faire par un seul expert. »

*
**

La Commission spéciale ne peut se rallier à ce texte.

Elle estime, à bon droit, que la longueur des expertises est l'obstacle le plus sérieux à la rapidité des décisions et que leur coût élevé enlève aux plaideurs modestes tout droit à demander réparation.

(1) La Commission était composée de MM. Drion, président; Clerckx, Delattre, Destrée, Embise, Jennissen, Lombard, Maistriau, Michaux, Sinzot, Van Wallegghem et Vouloir.

WETSONTWERP

houdende wijziging van de bevoegdheid der Vrederechters en van die der Rechtbanken van Eersten aanleg voor de rechtsvorderingen betreffende vergoedingen voor geleden schade door in de mijnen ten uitvoer gebrachte werken.

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE (1), UITGEBRACHT
DOOR DEN HEER SINZOT.

MEVROUW, MIJNE HEEREN,

Voor de derde maal, wordt ons dit ontwerp door den Senaat teruggezonden.

De verslaggever van de Commissie voor de Justitie verklaart dat deze « ondanks haar wensch om zoo spoedig mogelijk tot een oplossing te komen, zich niet heeft kunnen aansluiten bij den tekst door de Kamer goedgekeurd ».

De Senaat heeft nochtans de cijfers van de bevoegdheid der vrederechters, die wij door de Kamer deden goedkeuren, aangenomen.

De Senaat blijft echter onverzettelijk gekant op stuk van het aantal deskundigen.

De tekst van de Kamer werd dus opnieuw gewijzigd als volgt : « In geval een deskundig onderzoek noodig ware, mag dit slechts door drie deskundigen worden gedaan, ten ware partijen overeenkwamen het door een enkelen te laten doen. ».

» Evenwel, indien het bedrag van de vordering niet hooger is dan 8,000 frank, kan dit deskundig onderzoek gedaan worden door een enkelen deskundige. »

*
**

De Bijzondere Commissie kan zich bij dien tekst niet neerleggen.

Zij oordeelt terecht dat de lange duur van de deskundige onderzoekingen de ergste hinderpaal vormt voor vlugge beslissingen, en dat de hooge kosten aan de bescheiden pleiters alle recht ontnemen om herstel te eischen.

(1) De Commissie bestond uit de heeren Drion, voorzitter; Clerckx, Delattre, Destrée, Embise, Jennissen, Lombard, Maistriau, Michaux, Sinzot, Van Wallegghem en Vouloir.

Nous pourrions citer nombre de cas où les honoraires dépassent toutes proportions : pour un litige de 50,000 francs, les experts réclamaient 18,000 francs d'honoraires.

Pour un litige de 12,000 francs, les honoraires atteignaient 5,200 francs.

Et les experts exigent que le demandeur, c'est-à-dire le petit propriétaire, fasse l'avance des frais.

Cela aboutit souvent en pratique à un véritable déni de justice.

*
**

D'ailleurs, en principe, le Juge de Paix peut désigner un seul expert.

Dans toutes les matières qui relèvent de la compétence spéciale du Juge et qui lui permettent de statuer en premier ressort, quelle que soit la valeur de la demande, un seul expert pourra donc être désigné. Par exemple une action qui a pour objet des dégradations et pertes dans les cas prévus par les articles 1732 et 1735 du Code civil et dont la réparation est due par le locataire.

La somme due peut être considérable, atteindre 30,000 francs et plus.

Le Juge ne pourra désigner qu'un seul expert.

Les contestations relatives aux fumures et reprises de pailles peuvent être aussi très importantes : un seul expert pourra être désigné.

Il en serait de même pour les constructions prévues par l'article 674 du Code civil et dont la démolition peut avoir des conséquences industrielles assez graves.

Est-ce que enfin dans les poursuites pénales le Juge d'instruction ne confie pas ordinairement à un seul expert le soin d'établir s'il y a eu falsification en matière de denrées alimentaires, faux bilans ou comptabilités truquées : même en cas d'assassinat, la cause même de la mort, cause qui peut être douteuse, n'est-elle pas établie souvent par un seul expert?

Dès lors, pourquoi s'en tenir à la nécessité d'un collège d'experts, alors que, souvent, le principe de la responsabilité n'est pas contesté.

Et nous distinguons mal quelle raison exigerait qu'il y eût trois experts dès qu'il y a trois juges.

D'ailleurs, est-on certain que l'expertise soit vraiment l'œuvre des *trois experts* ?

Ne nous est-il pas arrivé, lors d'une discussion à l'audience, d'entendre l'un des experts, mis au pied du mur, s'excuser : « J'ai signé le travail de mon collègue, c'est lui qui a fait le rapport. »

*
**

Wij zouden vele gevallen kunnen aanhalen, waarbij het eereloon van de deskundigen buiten alle verhoudingen gaat : voor een geschil van 50,000 frank, eischen zij 18,000 frank eereloon.

Voor een geschil van 12,000 frank belooft het eereloon 5,200 frank.

En de deskundigen willen dat de aanlegger, d. i. de kleine eigenaar, deze sommen vooraf betaalt.

In de praktijk komt dit vaak uit op een echte rechtsweigering.

*
**

In beginsel, kan, trouwens, de vrederechter een enkelen deskundige aanstellen.

In al de zaken die vallen binnen de bijzondere bevoegdheid van den rechter, en waarover hij in eersten aanleg uitspraak kan doen, welke ook het bedrag van den eisch weze, zal een enkele deskundige kunnen benoemd worden. Bij voorbeeld, eene vordering die gaat over beschadigingen en verliezen, in de gevallen voorzien bij de artikelen 1732 en 1735 van het Burgerlijk Wetboek en waarvan het herstel verschuldigd is door den huurder.

De verschuldigde som kan aanzienlijk zijn : dertig duizend frank en meer.

De rechter zal slechts een enkel deskundige kunnen aanstellen.

De betwistingen betreffende de bemestingen en het overnemen van het stroo kunnen ook zeer belangrijk zijn : een enkel deskundige zal kunnen aangesteld worden.

Hetzelfde zou gelden voor de gebouwen voorzien bij artikel 674 van het Burgerlijk Wetboek, en waarvan de afbraak tamelijk zware industriële gevolgen kan hebben.

Ten slotte, wordt in de strafvervolgingen door den onderzoeksrechter gewoonlijk niet aan een enkelen deskundige de zorg overgelaten vast te stellen dat er vervalsching geweest is ter zake van voedingswaren, valsche balansrekeningen of vervalschte boekhouding : wordt zelfs, in geval van moord, de oorzaak zelf van de dood, oorzaak die twijfelachtig kan zijn, dikwijls niet vastgesteld door een enkel deskundige?

Waarom derhalve blijven staan bij de noodwendigheid van een college van deskundigen, terwijl, dikwijls, het principe van de aansprakelijkheid niet betwist wordt.

Wij zien niet goed in waarom er drie deskundigen zouden moeten zijn zoodra er drie rechters zijn.

Is men er overigens zeker van, dat het deskundigen-onderzoek inderdaad het werk is van de *drie deskundigen*?

En is het ons niet overkomen, bij eene bespreking ter zitting, dat een der deskundigen, in verlegenheid gebracht, zich verontschuldigde met te zeggen : « Ik heb het werk van mijn collega onderteekend; hij heeft het verslag opgemaakt. »

*
**

Il faut faire confiance au magistrat. S'il estime que le problème est assez grave pour que trois experts soient désignés, il le fera.

Mais il serait injuste de lui imposer la désignation de trois experts, lesquels n'auront parfois qu'à établir un devis de réparations.

Nous proposons donc le texte suivant, dans lequel nous insérons la disposition excellente qui a été votée par le Sénat et qui sanctionne l'obligation pour les experts de déposer leur rapport dans un délai déterminé.

Le Rapporteur,
I. SINZOT

Le Président,
E. DRION

TEXTE AMENDE PAR LA COMMISSION

Article premier.

L'article 59 des lois sur les mines, minières et carrières coordonnées par arrêté royal du 15 septembre 1919, modifié par l'article 10 de la loi du 15 septembre 1928, est remplacé par les dispositions suivantes :

« Art. 59. — Les juges de paix connaissent des actions en réparation des dommages causés, en dernier ressort jusqu'à la valeur de 15,000 francs, et en premier ressort jusqu'à la valeur de 40,000 francs.

» S'il y a lieu à expertise, elle pourra se faire par un seul expert.

» Le juge impartira à l'expert un délai pour le dépôt de son rapport. Ce délai pourra être prorogé par le juge s'il l'estime nécessaire.

» Si l'expert ou le collègue d'experts n'a pas déposé le rapport dans le délai imparti, il sera remplacé à la requête de la partie la plus diligente, sans préjudice aux dommages-intérêts que les parties pourraient obtenir des experts pour n'avoir pas rempli la mission qu'ils ont acceptée.

» Les états d'experts seront taxés par le juge dans le jugement qui statue au fond.

» Les règles relatives à l'expertise s'appliqueront devant les diverses juridictions. »

Art. 2.

DISPOSITION TRANSITOIRE

Le régime nouveau de la compétence n'est pas applicable aux actions régulièrement portées devant les juridictions de jugement avant la date de d'entrée en vigueur de la présente loi.

Men moet vertrouwen stellen in den rechter. Zoo hij meent dat het vraagstuk ernstig genoeg is opdat drie deskundigen aangesteld worden, dan zal hij zulks doen.

Het ware echter onrechtvaardig hem de aanstelling van drie deskundigen op te leggen, die dikwijls alleen maar een bestek van herstellingswerken zullen moeten opmaken.

Wij stellen dus den volgende tekst voor, waarin wij de uitstekende bepaling opnemen, door den Senaat aangenomen en die de verplichting voor de deskundigen, om hun verslag binnen een bepaalden termijn in te dienen, bekrachtigt.

De Verslaggever,
I. SINZOT

De Voorzitter,
E. DRION

TEKST GEWIJZIGD DOOR DE COMMISSIE

Eerste artikel.

Artikel 59 van de bij Koninklijk besluit van 15 September 1919 samengeordende wetten op de mijnen, ertsgröeven en groeven, gewijzigd door artikel 10 van de wet van 15 September 1928, wordt door de volgende bepalingen vervangen :

« Art. 59. — De vrederechters zijn bevoegd uitspraak te doen, zonder beroep, tot een bedrag van 15,000 frank, en, in eersten aanleg, tot een bedrag van 40,000 frank.

» In geval een expertise noodig ware, mag deze door een enkel expert worden gedaan.

» De rechter zal aan den deskundige een uitstel toestaan voor de neerlegging van zijn verslag. Dit uitstel mag verlengd worden door den rechter, zoo deze het noodig acht.

» Zoo de deskundige of het college van deskundigen het verslag niet binnen den bepaalden termijn heeft ingediend, dan wordt hij vervangen op verzoek van de meest gereede partij, onverminderd de schadevergoeding die partijen mochten bekomen tegen de deskundigen, om de door hen aanvaarde taak niet te hebben vervuld.

» De staten van deskundigen worden begroot door den rechter die ten gronde recht doet.

» De regelen betreffende het deskundig onderzoek gelden insgelijks voor de onderscheidene rechtscolleges. »

Art. 2.

OVERGANGSBEPALING

Het nieuw stelsel van bevoegdheid is niet toepasselijk op de rechtsvorderingen regelmatig voor de rechtsmachten van wijzen gebracht, vóór den datum van het in werking treden dezer wet.